

Налични парични средства в началото на периода	21 хил. лв
Парични постъпления през периода	2 904 хил. лв
Парични плащания през периода	2 904 хил. лв
Налични парични средства в края на периода	21 хил. лв

Постъпления

Размер и структура на постъпленията по отчета за паричния поток

Наименование на постъпленията	Хил. лева	Относ. дял
Постъпления от търговски контрагенти	2 904	100,00%
Постъпления от валутни курсови разлики	0	0,00%
Други постъпления от финансова дейност	0	0,00%
Всичко постъпления	2 904	100,0%

Паричните постъпления през периода представляват основно плащания от клиенти, общо 2 304 хил. лева.

Плащания

Плащанията са предимно във връзка с осигуряването на текущата производствена дейност и свързаните с нея преки, общопроизводствени и административни разходи.

Размер и структура на плащанията по отчета за паричния поток:

Наименование на плащанията	Хил. лева	Относ. дял
Плащания на търговски контрагенти	1 799	61,95%
Плащания на трудови възнаграждения, осигуровки и данъци върху тях	787	27,10%
Други плащания за оперативна дейност	239	8,23%
Платени лихви, такси, комисионни по заеми с инвестиционно предназначение	50	1,72%
Други финансови плащания	29	1,00%
Всичко плащания	2 904	100,00%

7. Основни икономически показатели за финансов анализ

А. Показатели за рентабилност.

Характеризират ефективността на приходите от продажби, на капитала, на реалните активи и пасиви. Изразяват се с коефициент:

а) Коефициент на рентабилност на приходите от продажби

$$K_{рп} = \frac{\text{Финансов резултат}}{\text{Нетни приходи от продажби}} = \frac{-6\,933}{2\,999} = -2,312$$

б) Коефициент на рентабилност на собствения капитал

$$K_{рск} = \frac{\text{Финансов резултат}}{\text{Собствен капитал}} = \frac{-6\,933}{130\,122} = -0,053$$

в) Коефициент на рентабилност на пасивите

$$K_{рп} = \frac{\text{Финансов резултат}}{\text{Пасиви}} = \frac{-6\,933}{46\,061} = -0,151$$

г) Коефициент на капитализация на активите

$$K_{ка} = \frac{\text{Финансов резултат}}{\text{Сума на реалните активи}} = \frac{-6\,933}{176\,183} = -0,039$$

Коефициентите на рентабилност се изчисляват обикновено на годишна база за пълен отчетен период и съгласно изискванията на икономическата теория следва да бъдат със стойност не по-малка от 0,05 за добре работещо предприятие. Коефициентите на рентабилност са положителни величини, когато финансовият резултат е печалба, и показват темповете на възвращаемост на капитала.

Коефициентите на рентабилност на дружеството за 2010 година са силно влошени спрямо предходната година. Това се дължи от една страна на отчетената голяма загуба и от друга на преоценката на дълготрайните активи на дружеството в средата на 2009 година.

Б. Показатели за ефективност

Тези показатели характеризират съотношението на приходите и разходите. Изчисляват се в коефициент.

а) Коефициент на ефективност на разходите

$$K_{ер} = \frac{\text{Приходи}}{\text{Разходи}} = \frac{3\,004}{9\,937} = 0,302$$

б) Коефициент на ефективност на приходите

$$K_{еп} = \frac{\text{Разходи}}{\text{Приходи}} = \frac{9\,937}{3\,004} = 3,308$$

Коефициентите на ефективност са влошени значително спрямо тези от 2009 година, когато бяха съответно 1,002 и 0,998. Коефициентът на ефективност на приходите от обичайната дейност следва да бъде със стойност не по-голяма от 0,95 според икономическите изисквания за добре работещо предприятие.

В. Показатели за ликвидност

Показателите за ликвидност са количествени характеристики на способността на предприятието да изплаща текущите си задължения с наличните краткотрайни активи.

а) Коефициент на обща ликвидност

$$K_{ол} = \frac{\text{Краткотрайни активи}}{\text{Краткосрочни задължения}} = \frac{22\,861}{23\,203} = 0,99$$

б) Коефициент на бърза ликвидност

$$K_{бл} = \frac{\text{Краткоср. взем. + Краткоср. инвест. + Парични средства}}{\text{Краткосрочни задължения}} = \frac{8\,184}{23\,203} = 0,35$$

в) Коефициент на незабавна ликвидност

$$K_{нл} = \frac{\text{Краткосрочни инвестиции + Парични средства}}{\text{Краткосрочни задължения}} = \frac{21}{23\,203} = 0,0009$$

г) Коефициент на абсолютна ликвидност

$$K_{ал} = \frac{\text{Парични средства}}{\text{Краткосрочни задължения}} = \frac{21}{23\,203} = 0,0009$$

Коефициентът на обща ликвидност е два пъти по-малък от теоретичния норматив за добре работещо предприятие, а именно 2,00. Същият намалява спрямо равнището от 2009 год., когато е със стойност 1,11.

За предходната година коефициентът на бърза ликвидност беше 0,49. Към 31.12.2010 год. същият става 0,35.

Г. Показатели за финансова автономност

Показателите за финансова автономност са количествени характеристики на степента на финансовата независимост на предприятието от кредиторите.

а) Коефициент на платежоспособност

$$K_{плс} = \frac{\text{Собствен капитал}}{\text{Пасиви}} = \frac{130\,122}{46\,061} = 2,825$$

б) Коефициент на задлъжнялост

$$K_3 = \frac{\text{Пасиви}}{\text{Собствен капитал}} = \frac{46\,061}{130\,122} = 0,354$$

Получените коефициенти почти запазват равнището си от 2009 год., когато са съответно 2,864 и 0,349. Коефициентът на платежоспособност следва да бъде със стойност не по-малка от 0,5 съгласно икономическата теория.

Д. Показатели за обръщаемост на материалните запаси

Показателите за обръщаемост на материалните запаси характеризират ефективността от използването им. Материалните запаси са краткотрайни активи и колкото по-късо е времето на един оборот, толкова по-добра е ефективността от тяхното използване.

Колкото по-малко средства са ангажирани в материални запаси, толкова по-добра е и ликвидността.

а) Времетраене на един оборот в дни

$$B_{\text{еод}} = \frac{\text{Средна наличност на МЗ} \times 360}{\text{Нетен размер на приходите от продажби на продукцията}} = \frac{14\,868 \times 360}{2\,295} = \frac{2\,332}{\text{дни}}$$

Показателят отразява за колко дни материалните запаси правят един оборот.

Сумата на средната наличност на материални запаси се изчислява чрез използване на средна хронологична величина на база наличностите в началото и в края на всеки месец от периода.

Този показател е неблагоприятен за предприятието и се влошава значително в сравнение с предходната година, когато времето за един оборот е 429 дни.

От друга страна, следва да се има предвид, че дългият производствен цикъл е обективно обусловен от характера на продукцията, а от там и обръщаемостта на материалните запаси е малка.

б) Брой на оборотите, които извършват материалните запаси

$$BO_{\text{мз}} = \frac{\text{Нетен размер на приходите от продажби на продукцията}}{\text{Средна наличност на материалните запаси}} = \frac{2\,295}{14\,868} = 0,15$$

Този показател характеризира обращаемостта на материалните запаси. Коефициентът е неблагоприятен и се влошава многократно спрямо предходната година, когато същият е 0,84.

в) Заетост на материалните запаси

Показателят определя сумата на материалните запаси, която обслужва един лев от нетния размер на приходите от продажби на продукция.

$$З_{мз} = \frac{\text{Средна наличност на материалните запаси}}{\text{Нетен размер на приходите от продажби на продукция}} = \frac{14\,868}{2\,295} = 6,48$$

Показателят се влошава значително в сравнение с края на предходната година, когато е равен на 1,19.

Е. Показатели за маржове на база печалба на различни етапи.

Показателите за маржове на база печалба отразяват съотношението на различните видове печалба към различните видове приходи.

а) EBITDA марж

EBITDA представлява печалбата от дейността, преди лихви, данъци, обезценки и амортизации (изключват се финансовите приходи и разходи)

$$К_{ебитда} = \frac{\text{Печалба от дейността, преди лихви, данъци, обезценки и амортизации}}{\text{Приходи от продажби}} = \frac{-931}{2\,999} = -31,0\%$$

За да е ефективно едно дружество и да може да реализира относително добра възвръщаемост, този показател би следвало да бъде не по-малък от 25%.

б) EBT марж

EBT представлява печалбата от цялата дейност, преди облагането с данъци

$$К_{ебт} = \frac{\text{Печалба от цялата дейност, преди облагането с данъци}}{\text{Приходи от дейността}} = \frac{-6\,933}{3\,004} = -230,8\%$$

За да е ефективно едно дружество, този показател би следвало да бъде не по-малък от 5%.

в) ЕАТ марж

ЕАТ представлява печалбата от цялата дейност, след облагането ѝ с данъци

$$K_{\text{eат}} = \frac{\text{Печалба, след облагане с данъци}}{\text{Приходи от дейността}} = \frac{-6\,933}{3\,004} = -230,8\%$$

За да е ефективно едно дружество, този показател би следвало да бъде не по-малък от 4,5%.

8. Анализ на взаимоотношенията с клиенти и доставчици и на икономическите резултати

В настоящата глава се прави обяснение на икономическото състояние на „Бесттехника ТМ-Радомир” ПАД към 31.12.2010 година.

8.1. Изменение на вземанията

хил. лева				
№ по ред	Показатели	31.12.2009г.	31.12.2010г.	Изменение (к.4-к.3)
1	2	3	4	5
1	Вземания от клиенти и от доставчици	5 160	2 802	-2 358
1.1.	Вземания от клиенти	3 680	1 710	-1 970
1.2.	Предоставени аванси на доставчици	1 480	1 092	-388
2	Вземания от свързани предприятия	3 909	4 247	338
2.1.	Вземания от свързани предприятия	3 909	4 247	338
2.2.	Предоставени аванси на свързани предприятия	0	0	0
I.	Общо вземания по търговски взаимоотношения (р.1+р.2)	9 069	7 049	-2 020
I.1.	Вземания по търговски взаимоотношения	7 589	5 957	-1 632
I.2.	Предоставени аванси по търговски взаимоотношения	1 480	1 092	-388

Вземанията на дружеството от клиенти намаляват с 1 632 хил. лева, а предоставените аванси на доставчици намаляват с 388 хил. лева. Вземанията от свързани предприятия нарастват с 338 хил. лева. Като цяло, вземанията по търговски взаимоотношения намаляват с 2 020 хил. лева от началото на годината.

8.2. Намаляване на задълженията

хил. лева				
№ по ред	Показатели	31.12.2009г.	31.12.2010г.	Изменение (к.4-к.3)
1	2	3	4	5
11	Задълженията към доставчици и клиенти	8 214	5 708	-2 506
11.1.	Задължения към доставчици	5 244	3 765	-1 479
11.2.	Получени аванси от клиенти	2 970	1 943	-1 027
12	Задълженията към свързани предприятия	2 831	1 417	-1 414
12.1.	Задълженията към свързани предприятия	492	283	-209
12.2.	Получени аванси от свързани предприятия	2 339	1 134	-1 205
II.	Общо задължения по търговски взаимоотношения (р.11+р.12)	11 045	7 125	-3 920
II.1.	Задължения по търговски взаимоотношения	5 736	4 048	-1 688
II.2.	Получени аванси по търговски взаимоотношения	5 309	3 077	-2 232

От горната таблица се вижда, че задълженията по търговски взаимоотношения намаляват с 3 920 хил. лева и стават 7 125 хил. лева, срещу 11 045 хил. лева в началото на годината. Срещу тези задължения в актива на баланса стои продукцията на различни етапи от производствения цикъл като материали, незавършено производство и готови изделия за експедиране. Тези три компонента са в общ размер от 10 867 хил. лева.

Именно продължителността на производствения цикъл в дружеството обуславя големите размери както на материалните запаси, така и на стоящите срещу тях задължения към търговски контрагенти:

➤ Разработване на конструктивната и технологична документация и доставка на основни материали. На този етап съответстват предимно наличните материали на склад. В края на годината те са 4 664 хил. лева. От тях следва да извадим обездвижените материални запаси, които са близо 1,0 млн. лева. Остават 3 660 хил. лева, ангажирани в подготвителния етап от производствения цикъл;

➤ Вторият етап е основен и включва самия производствен процес: от разкрояването на стоманените профили, през механообработката и заварочно-монтажните дейности, до антикорозионната обработка и боядисването. На този етап съответства незавършеното производство. В края на годината същото е в размер на 3 502 хил. лева;

➤ Последният етап е свързан с подготовката на изделията за експедиция – транспортна опаковка и изчакване в склад готова продукция на транспорта. В стойностно изражение този етап се равнява на 2 701 хил. лева готова продукция.

Като цяло, производственият цикъл е ангажирал близо 10 млн. лева към 31.12.2010 година. Сумата включва предимно направените разходи по спрените от клиенти поръчки в резултат на кризата. Не се включват обездвижените материални запаси.

8.3 Загуба

В края на 2010 година дружеството отчита загуба в размер на -6 933 хил. лева. За предходната 2009 година имаме счетоводна печалба в размер на 44 хил. лева и балансова печалба от 157 хил. лева.

Основната причина за загубата е намалялото производство в резултат на световната икономическа криза. На второ място са спрените от клиентите поръчки, поради замразяване на инвестиционните обекти от крайните клиенти. Това води до блокиране на оборотни средства под формата на материални запаси. Третата причина е дългия производствен цикъл на преобладаващата част от изделията. В процеса на производствената дейност (посочените в горната точка три етапа) тези изделия се отчитат само със своята производствена себестойност. Тя включва преките разходи за материали и труд + общопроизводствените разходи. При формирането на цената участват още административните разходи, финансовите разходи и печалбата. Вземайки предвид и тази група финансови елементи, формиращи продажната цена, следва срещу ангажираните в производството 10,0 млн. лева (включително спрените поръчки), да бъдат получени около 15,0 млн. лева от готова продукция, което би донесло печалба на дружеството.

Изключително важна причина за негативния краен финансов резултат е рестриктивната политика на обслужващата ни банка. Има се предвид отказът на ОББ да издава банкови гаранции на дружеството ни. На 12-ти февруари 2010 година беше подписан договор с Атомстройекспорт за производство на два броя транспортни шлюзове на стойност 8,2 млн. евро, предназначени за АЕЦ. Съгласно условията на договора, клиентът ни извършва авансово плащане срещу издадена банкова гаранция. Необяснимо за нас ОББ отказва издаването на такава гаранция, което лишава дружеството от оборотни средства, необходими за закупуване на материалите и започване на производството.

9. Основен капитал

Брой регистрирани акции - 1 755 764

Брой платени акции - 1 755 764

Номинална стойност на една акция - 1 лев

Права, преференции и ограничения - Няма особености

Ограничения при разпределянето на дивидентите и увеличаването на капитала - няма ограничения.

Няма изкупени собствени акции. Няма акции, държани от дъщерни или асоциирани предприятия.

Разпределението на собствеността на акциите към четвърто тримесечие на 2010г. е посочено в таблицата на следващата страница.

Акционери	Брой акции	Дял в %
“Бесттехника и Ко” ООД, гр. София	1 387 498	79,03%
ЕТ “Денис-Елена Коцева”, гр. София	85 000	4,84%
„Галакси Пропърти Груп” ООД	63 668	3,63%
“Първа инвестиционна банка” АД	14 549	0,83%
“Магис-М” ЕООД, гр.София	4 329	0,25%
Други юридически лица	5 098	0,29%
Индивидуални акционери	195 622	11,14%
Всичко	1 755 764	100,00%

Пазарната цена на една акция среднопретеглено за цялата 2010 година е 4,58 лева.

10. Персонал, производителност и заплащане

10.1. Численост на персонала

Средносписьщният брой на персонала за 2010 година е 295 човека, от които 101 основни производствени работници, работещи на трудови норми. Спрямо средносписьщния брой на персонала за предходната година същият е намалял със 114 човека. Средносписьщният брой на основните нормени производствени работници за 2009 година е 161 човека. През 2010 година основните производствени работници са намалели с 60 човека и тяхната средна численост достига 101 човека.

Като цяло движението на персонала през цялата 2010 год. е посочено в долната таблица.

Категория персонал	Численост на 01.01.2010г.	Постъпили през годината	Напуснали през годината	Численост на 31.12.2010г.	Средно-списьщен състав
Основни нормени работници	122	1	26	97	101
Ненормен персонал	212	18	40	190	194
Персонал - общо	334	19	66	287	295

Изменението на числеността по месеци е дадено на следващата графика.

От посочените данни се вижда, че числеността на персонала намалява през цялата година и в края на годината числеността достига 287 души.

Разпределението на напусналите по причини е дадено в долната таблица:

Основание за прекратяване на трудовия договор	Брой
По молба на лицата - чл. 325, т. 1 от КТ	20
Смърт на лицето - чл. 325, т. 11 от КТ	2
Прекратяване на основание - чл. 327, т. 2 от КТ	44
ВСИЧКО	66

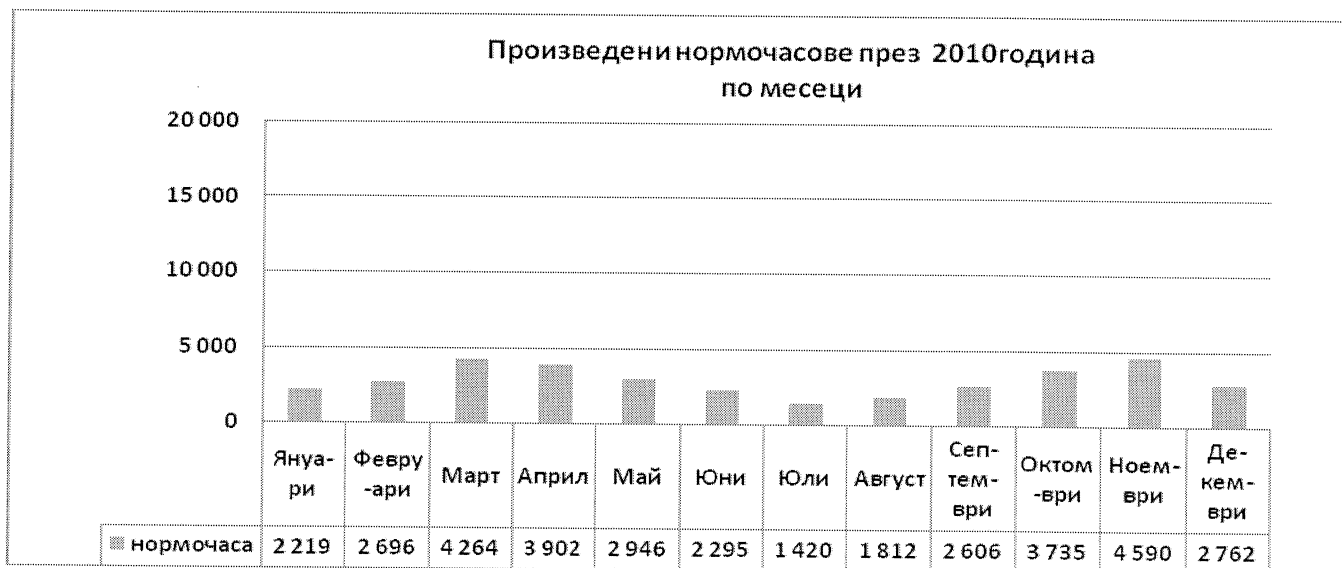
10.2. Производство в нормочасове

Изработените нормочасове за цялата 2010 година са 35 хиляди. Средномесечното производство се равнява на 2 937 нормочаса. От тях 2 630 н/ч (89,5%) са по клиентски поръчки, а 307 н/ч (10,5%) са отчетени по различни видове вътрешни поръчки.

През предходната 2009 година изработените нормочасове са 140 хиляди. Средномесечното производство се равнява на 11 745 нормочаса. От тях 10 188 н/ч (86,7%) са по клиентски поръчки, а 1 577 н/ч (13,3%) са отчетени по различни видове вътрешни поръчки.

Изчислено на средномесечна база намалението е с 25%.

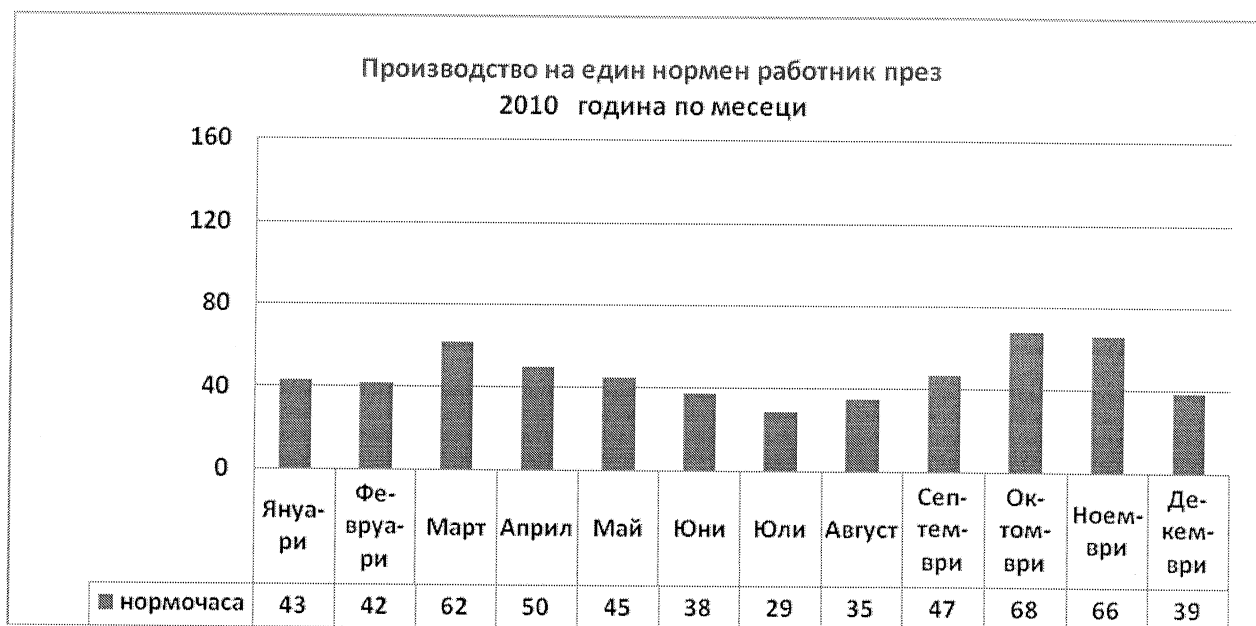
Изработените нормочасове през отделните месеци са посочени в графиката на следващата страница.

10.3. Производителност

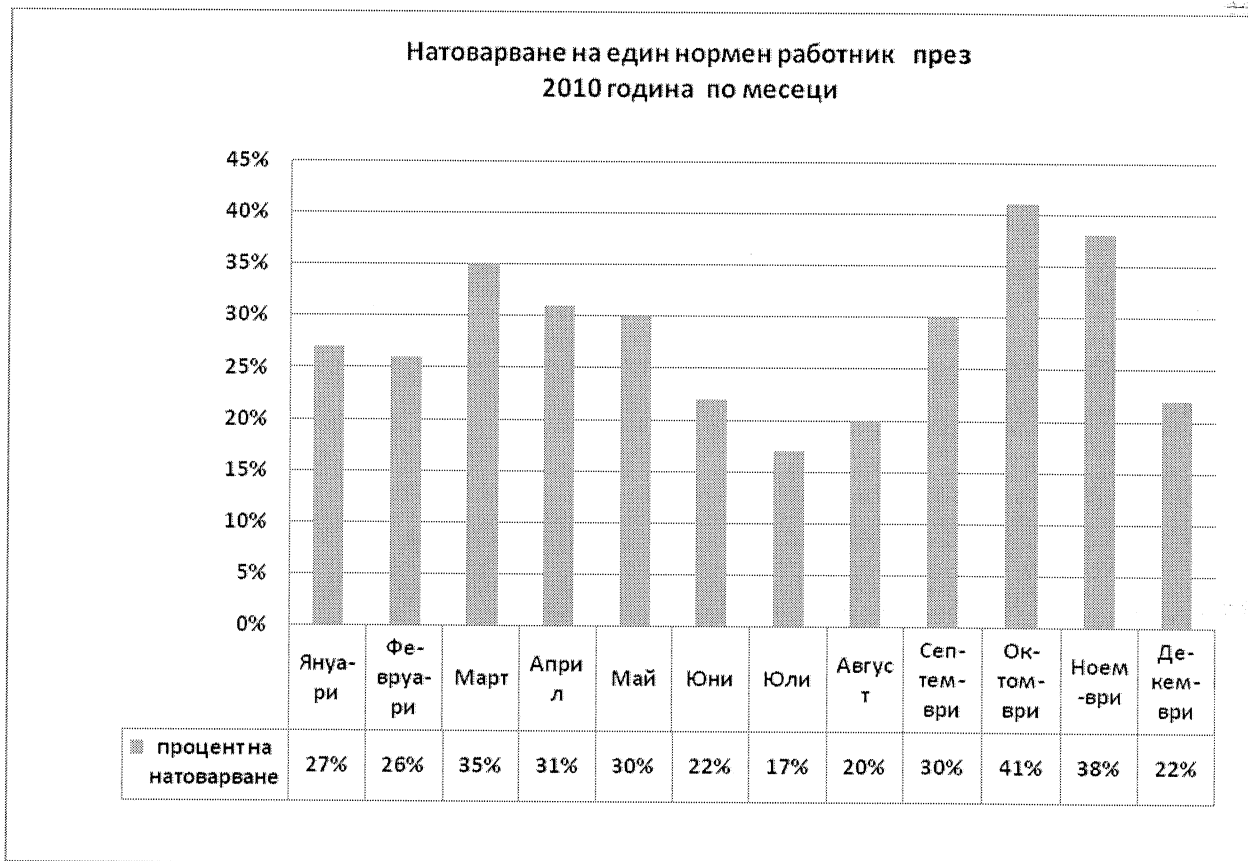
Произведените нормочасове от един действително работил нормен работник са 47 н/ч средномесечно. Този показател се е влошил в сравнение с 2009 година, през която произведените нормочасове от един присъствен работник са средномесечно 107 н/ч.

На следващата графика са посочени произведените н/ч от един работник по месеци.

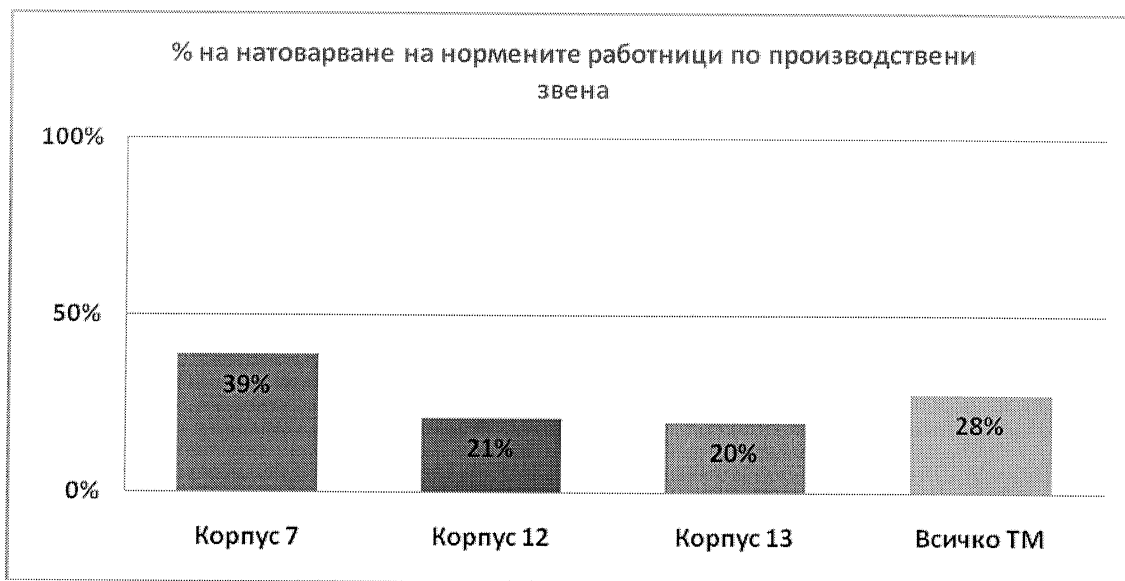

Използваемостта на работното време на основните нормени работници е 28%, изчислена като съотношение между отработените нормочасове и присъствените човекочасове.

На графиката от следващата страница е посочено натоварването в % на нормените работници по месеци.

На долната графика е показано натоварването в процент по производствени корпуси през 2010 година.

10.4. Заплащане

През 2010 година средната работна заплата е 549 лева. През 2009 година същата е 851 лева. Причината за намалението на работната заплата е обвързаността ѝ с резултати от труда и действащата антикризисната програма в дружеството през първо полугодие на годината. Намаляването на разходите за труд се извършва чрез намаляване на заплащането, а не със съкращения на персонал. Целта на тези мерки е запазване на кадровата обезпеченост на дружеството.

Намаляването на разходите за труд става по два начина:

- при основните нормени работници на база действащата сделна форма на заплащане - според изработеното. При липса на работа изработеното е по-малко, съответно и заплатите при тази категория персонал са по-ниски.
- останалия персонал на дружеството през първо полугодие премина на половин работен ден, респективно и заплащането спадна двойно.

11. Професионално обучение и повишаване на квалификацията

През 2010 година е проведен курс за придобиване на професионална квалификация по ел.заваряване на ъглови шевове, метод МАГ, на един работник от фирмата.

12. Подържане на здравословни и безопасни условия на труд

За осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в “Бесттехника ТМ-Радомир” ПАД се съблюдават действащите нормативни изисквания и регулярно се провеждат: начален инструктаж; инструктаж на работното място; периодичен инструктаж. При смяна на технологичен процес и при отсъствие от работа повече от 45 дни, независимо от причините, допълнително се провежда извънреден инструктаж.

През 2010 година в дружеството са започнали работа 16 работника, които са преминали начален инструктаж и инструктаж на работното място.

В дружеството са утвърдени правила и изисквания за осигуряване на безопасни условия на труд. На работниците регулярно се осигуряват лични предпазни средства, съобразени с характера на извършваната от тях дейност.

Изготвени са инструкции по техника на безопасност и охрана на труда и са поставени на работните места в цеховете. Поддържа се регистър на трудовите злополуки. Ежемесечно се проверяват преносимите ел.инструменти, като проверките се отразяват в дневници.

В производствените корпуси са поставени телефонни номера на Инспекция по труда - Перник с цел изпращане на съобщения за възникнали злополуки и аварии.

В дружеството е осигурено обслужване на работниците и служителите от служба по трудова медицина “Интермед Консулт” ЕООД – гр. София.

В началото на 2010 година с протоколи са определени работни места подходящи за трудоустрояване на лица с намалена трудоспособност на основание чл.315, ал.1 от КТ, работни места подходящи за хора с увреждания на основание Закона за интеграция на хората с увреждания, чл.27, ал.1 и работни места забранени за жени до 35 години.

През м. март 2010 година, съгласно изискванията на чл.281 от Кодекса на труда и чл.73./1/, т.3 и чл.10, ал.1 от Правилника за безопасност и здраве при работа в електрически уредби на електрически и топлофикационни централи и по електрически мрежи (ДВ бр. 34/2004 год.), бе проведено обучение за квалификационна група за електробезопасност при работа по електрообзавеждане с

напрежение до 1000 V от кооперация “ЕЛОТ” – гр.София на лицата, които обслужват и ръководят работи в тях.

Съгласно изискванията на Наредба № РД – 07-2 от 16.12.2009 година за условията и реда за провеждане на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд бяха определени със заповеди видовете инструктажи по здраве и безопасност при работа, които ще се провеждат в Дружеството и длъжностните лица, които ще ги провеждат.

Във връзка с Наредбата № РД – 07-2 бяха актуализирани програмата за провеждане на начален инструктаж по безопасност и здраве при работа, програмата за инструктаж на работното място и програмата за провеждане на периодичен инструктаж.

Със заповед бяха определени лицата, които ще се обучават по безопасност и здраве при работа съгласно чл.2, ал.2, т.2 от Наредба № РД – 07-2 за условията и реда за провеждане на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

На основание чл.13, ал.1 от Наредба № РД – 07-2 бяха определени със заповед работни места и професии, на които ще се провежда обучение и изпит с новопостъпили работници.

През м. май бе проведено практическо занятие в изпълнение на чл.251, ал.2 от Наредба № 7/1999 година за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване. Бе актуализиран плана за привеждане в готовност на аварийно – възстановителния отряд и дейността му по предотвратяване и ликвидиране на бедствия, аварии и катастрофи и актуализиран списък на състава на Постоянната обектова комисия за борба с бедствия, аварии и катастрофи.

През м. юни бе направена Декларация по чл.15, ал.1 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд и представена в Дирекция „Инспекция по труда – София”, отдел Перник – гр. Перник.

Съставен е график за провеждане на обучение на работниците през 2010 година по „Наредбата за безопасна експлоатация и технически надзор на повдигателните съоръжения”, „Наредбата за устройството и безопасната експлоатация на преносните и разпределителните газопроводи, на съоръженията, инсталациите и уредите за природен газ и „Наредбата за устройството и безопасната експлоатация и технически надзор на съоръженията под налягане”.

През м. септември бе проведено обучение по Наредба № РД – 07-2 за разширяване знанията по безопасност и здраве при работа на длъжностните лица които: ръководят и управляват трудовите процеси; провеждат инструктажи по безопасност и здраве при работа; представители на Комитета по условия на труд.

През м. ноември 2010 година бе проведено обучение на кранисти, оператор на трансманипулатор, ел.монтажири, шлосери по поддръжка и ремонт по Наредбата за безопасна експлоатация и технически надзор на повдигателните съоръжения. През м. декември 2010 година бе проведено обучение на отговорниците на отоплителни уреди с природен газ по Наредбата за устройството и безопасната експлоатация на преносните и разпределителните газопроводи, на съоръженията, инсталациите и уредите за природен газ.

Със заповед съгласно чл.14 , ал.2 от Наредбата за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки бе определено длъжностно лице, което да поддържа регистъра на трудовите злополуки и да съхранява декларациите, протоколите и разпорежданията за трудови злополуки.

През м. септември 2010 година от Кооперация „Елот” бяха извършени измервания по ел.безопасност - съпротивлението на заземителите от мълниезащитната уредба на „Бесттехника ТМ – Радомир”. Бе пусната заповед за отстраняване отклоненията на неотговарящите на изискванията заземители. Всички отклонения на неотговарящите на изискванията заземители бяха отстранени.

13. Екология и опазване на околната среда

В дружеството се води дневник за отпадъците, в който всеки месец се записват дали са генерирани /изкарани/ от цеховете отпадъци: стружки и изрезки от черни метали; опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества; филтърни материали, кърпи за изтриване; смесени битови отпадъци; оловни акумулаторни батерии; смазочни и масла за зъбни предавки; флуоресцентни тръби.

В РИОСВ – Перник е представен План за управление на разтворителите за 2009 година за одобрение и съгласуване. През м.юни с Решение на Министерство на околната среда и водите, Регионална инспекция по околната среда и водите – Перник бе утвърден План за управление на разтворителите за 2009 година.

През март 2010 година е изготвена и предоставена на РИОСВ информация относно химичните вещества и препарати, класифицирани като опасни въз основа на физико-химичните им свойства.

През март 2010 година в Регионалната инспекция по околната среда и водите, във връзка с изискванията на Наредба № 9 от 28.09.2004 год., чл.10, са изпратени 7 броя годишни отчети за образувани производствени или опасни отпадъци.

Има сключен договор между дружеството и „Радомир Метал Индъстрийз” АД за приемане, отвеждане и пречистване на отпадъчните води.

Има сключен договор с „Балбок инженеринг” АД – гр. София за предаване и приемане за обезвреждане на опасни отпадъци.

През м. септември бе пусната заповед да не се смесват битовите отпадъци със: опаковките, съдържащи остатъци от опасни вещества; абсорбенти замърсени с опасни вещества; излезли от употреба луминисцентни лампи, съдържащи живак.

През м. декември 2010 год. бяха направени измервания от Българска Стопанска Камара – гр.София на концентрация и скорост на газов поток на изпускащи устройства, в съответствие с приложимите стандартни методи при грундиране на метални конструкции /барабани/.

14. Инвестиционна дейност

През 2010 година отчетната стойност на дълготрайните материални активи не се увеличава в резултат на извършени инвестиционни разходи. През годината не са заприходявани дълготрайни материални активи. Разходите за придобиване и ликвидация на активи по стопански начин нарастват с 19 хил. лева. В резултат

на извършено отписване на дълготрайни материални активи (предимно съоръжения), отчетната им стойност намалява с 312 хил. лева през 2010 година.

По своята същност, извършваните в дружеството инвестиционни разходи представляват както новопридобити ДМА (на лизинг и новозакупени), така също и основни ремонти, модернизация и реконструкция, които увеличават отчетната (първоначална) стойност на машините, оборудването и сградите.

Салдото в края на годината на разходите за придобиване на ДМА е в размер на 2 956 хил. лева. Тук се включват:

- корпус 20 - 860 хил. лева;
- склад за мобилизационна готовност - 278 хил. лева;
- жилищни сгради - 414 хил. лева;
- основен ремонт на Корпус 7 - 608 хил. лева;
- основен ремонт на Корпус 12 - 479 хил. лева;
- основен ремонт на Корпус 13 - 204 хил. лева;
- помпено помещение в Корпус 20 - 113 хил. лева.

Гореизреденото представлява предимно разходи по строителството и незавършени основни ремонти на сградите. След окончателното им завършване, с тези разходи ще се увеличи отчетната (първоначална) стойност на съответните дълготрайни материални активи.

През отчетния период дружеството не е извършвало финансова инвестиционна дейност.

15. Качество на произвежданата продукция

„Бесттехника ТМ–Радомир” ПАД разполага с добре организирано складово стопанство - главно с оборудвани закрити складови помещения, които осигуряват съхраняването на необходимите за производството материали, комплектоващи изделия и елементи, а също така и спомагателни материали и консумативи.

Съществуващите складови помещения осигуряват съхраняването на материалите с необходимите качества и сигурност.

Всички налични материали в складовите помещения имат необходимата идентифицираща маркировка, картотекират се с всички необходими данни за тях и придружителни документи за произход, технически характеристики, качество, количество, дата на производство и закупуване, складиране и други. Складовите помещения разполагат с необходимата подемна техника - кранове с товароподемност до 12,5 t и с електроповдигач за оперативна работа.

В Дружеството има добре организиран входящ контрол на всички постъпващи материали, комплектоващи изделия и елементи, и спомагателни материали, необходими за производството. Организацията, реда и задълженията на отделните длъжностни лица по изпълнението на входящия контрол, документите, които се съставят и други изисквания са посочени в Основна процедура ОП 7.4-2-0 “Проверка на закупения продукт”.

Входящият контрол се провежда въз основа на изискванията на техническата документация, изискванията на възложителя (купувача), нормативно-техническите документи отнасящи се за съответния материал, изделие и по преценка на инспектора по входящ контрол според придружителните документи

(сертификати за качество, опаковъчни листа, паспорти и др.). За доказване на необходимите качества на материалите се извършва допълнителен разрушителен или безразрушителен контрол, химически анализ, спектрален анализ и проверка на механичните свойства. При констатиране на отклонения в качеството и изискванията, входящите материали се отклоняват и не се допускат в производството.

За по-важните видове технологични процеси са разработени фирмени процедури и технологични инструкции с определени изисквания за качественото им извършване. В Дружеството е документирана Система по управление на качеството съгласно изискванията на ISO 9001:2000. Същата е сертифицирана от TUV NORD със сертификат № 44 100 077024.

Удължена до 2012 година е валидността на Сертификатите за произвеждане на заварени метални конструкции съгласно DIN 18800-7 и DIN 15018, за системата на качеството на заваръчните процеси в дружеството съгласно EN ISO 3834-2, издадени от немската сертификационна организация SLV Halle а също така и за поддържане, ремонтиране и преустройство на мостови, козлови щабелни кранове и релсовите пътища към тях издадено от “Държавна агенция за метрологичен и технически надзор” (притежава Удостоверение №340 от 11.04.2008г.).

EN ISO 3834-2 е доказателство за качеството на произведените заварени конструкции, за контролирането на заваръчните процеси, за проследимостта на използваните материали и за изпитването на крайната продукция чрез всички методи за безразрушителен контрол.

Контролът на качеството на заваръчните работи се извършва от висококвалифицирани инспектори по технически и качествен контрол с висше образование. Безразрушителният контрол се извършва от акредитирана лаборатория “НДТ ЕКСПРЕС” ООД, гр. Перник, с която е сключен договор за извършване на контрол на съоръжения с повишена опасност, в това число и газови съоръжения и инсталации. Лабораторията е съоръжена с достатъчна апаратура за извършване на ултразвуков, рентгенографичен, магнитнопрахов и капиларен /цветна дефектоскопия/ контрол.

Непрекъснатото подобряване на СУК е тясно свързано с анализа на данните и предприемането на коригиращи и превантивни действия. Предприемането на коригиращи и превантивни действия в Дружеството е регламентирано в процедура ОП 8.5-1-0.

16. Просрочени вземания и задължения и събирането им по съдебен ред

Към четвърто тримесечие на 2010 година за „Бесттехника ТМ-Радомир” публично АД има известна промяна по водените от дружеството съдебни дела, предвид движението им през различните съдебни инстанции.

Исковете са на обща стойност 4 752 770 лв. – главници и лихви. По част от делата до края на това тримесечие на 2010 година на „Бесттехника ТМ-Радомир” ПАД няма съществена промяна по присъдените около 2 711 439 лева. Част от тях са за недължими задължения и по присъдени вземания на дружеството, както и по отменени или обявени за нищожни административни актове. По друга част от